

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

2003
4. volební období

453

Informace o pojišťování vývozních úvěrových rizik

předkládaná Exportní garanční a pojišťovací společností, a. s. (dále jen EGAP)
Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky.

Informace zachycuje vyhodnocení činnosti společnosti za období leden – červen 2003
a její členění odpovídá požadavkům zákona č. 58/1995 Sb., v platném znění.

Obsah:

- A. Základní údaje o Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a. s.**
- B. Pojišťování se státní podporou**
  - B.1. Souhrnné výsledky pojišťování se státní podporou za 1. pololetí 2003**
  - B.2. Fondy a rezervy na pojišťování se státní podporou**
  - B.3. Pojistná angažovanost a využití pojistné kapacity za 1. pololetí 2003**
- C. Komerční pojištění v 1. pololetí 2003**
- D. Pojištění malých a středních podniků**
- E. Likvidace pojistných událostí a vymáhání pohledávek**
- F. Výsledky hospodaření společnosti za 1. pololetí 2003**
- G. Využívání členství v mezinárodních organizacích**
- H. Koncepce dalšího rozvoje úvěrového pojištění na období 2003 - 2006**

A. Základní údaje o Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a. s.

EGAP je akciovou společností plně vlastněnou státem, jehož akcionářská práva vykonávají ústřední orgány státní správy České republiky. Základní kapitál společnosti představuje od 10. listopadu 1995 částku 1 300 mil. Kč. Součástí základního kapitálu EGAP je 500 mil. Kč jako majetková účast EGAP v České exportní bance, a. s. (ČEB), což je v souladu s ustanovením § 4 odst. 2 zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovy společnosti byly na zasedání valné hromady v květnu 2002 upraveny v souladu se zákonem č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a odpovídají i znění zákona č. 282/2002 Sb., jímž byl naposledy novelizován zákon č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou.

Rozložení hlasovacích práv mezi ústřední orgány státní správy, zastupující stát jako jediného akcionáře EGAP, je následující:

Ministerstvo financí	520 hlasů
Ministerstvo průmyslu a obchodu	468 hlasů
Ministerstvo zemědělství	156 hlasů
Ministerstvo zahraničních věcí	156 hlasů

Složení představenstva a dozorčí rady společnosti, platné na konci 1. pololetí 2003, je uvedeno v příloze č. 1 této Informace.

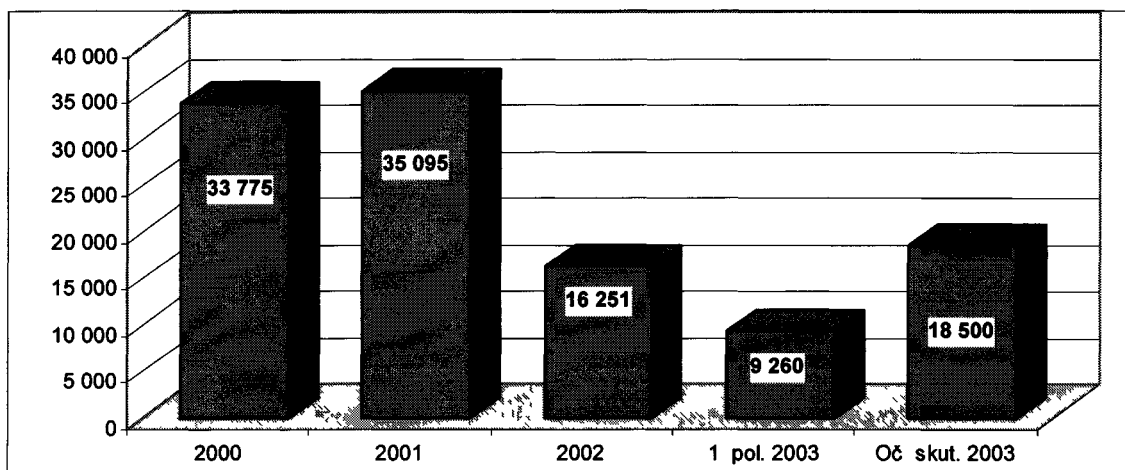
B. Pojišťování se státní podporou

Pojišťování se státní podporou (dříve „teritoriální rizika“, resp. „vývozní úvěrová rizika“) je definováno v § 1 písmeno a) zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, v platném znění a je realizováno se zárukou státu za závazky EGAP.

1. Souhrnné výsledky pojišťování se státní podporou za 1. pololetí 2003

Graf č. 1

Vývoj celkového objemu pojištění se státní podporou (v mil. Kč):

Poznámka: hodnoty v grafu představují nominální pojistnou hodnotu pojistných smluv nově uzavřených v průběhu příslušného běžného roku.

V průběhu **1. pololetí 2003** bylo uzavřeno celkem 107 pojistných smluv s celkovou pojistnou hodnotou **9,3 mld. Kč**, což představuje cca 4,5% nárůst ve srovnání s 1. pololetím roku 2002. Předepsané pojistné dosáhlo za stejné období výše cca 95 mil. Kč.

Vzhledem k nyní již málo pravděpodobné realizaci dvou velkých obchodních případů Aera Vodochody (vývoz letadel do Polska a do Keni), se odhad objemu nově uzavřených pojistných smluv za celý rok 2003 pohybuje ve výši 18,5 mld. Kč, což překračuje schválený podnikatelský záměr o cca 1 mld. Kč.

Sjednávání pojistných smluv v 1. pololetí 2003 potvrzuje již dříve avizovanou skutečnost o změnách ve využití pojišťování exportních odběratelských úvěrů. Využití tohoto produktu se v praxi ukazuje jako nejvhodnější pro pojištění především u středně a dlouhodobých exportních úvěrů na financování vývozu, a to zejména investičních celků nebo velkých dodávek strojírenského zařízení. Sjednávání tohoto pojištění je dlouhodobý proces spojený se závěrečnou fází jednání a příprav velkých obchodních případů, které se připravují delší dobu. Při absenci většího výskytu takových rozsáhlých projektů se pak tyto pojistky projevují jednorázovým navýšením objemu pojištěného vývozu v roce jejich úspěšného dokončení bez velké pravděpodobnosti, že se takový projekt opětovně vyskytne v dalším pojistném roce.

V průběhu 1. pololetí 2003 bylo uzavřeno celkem 11 nových pojistných smluv tohoto typu, avšak v relativně malých objemech, takže jejich celková pojistná hodnota dosáhla pouze cca 700 mil. Kč (tj. cca 7,6 % všech úvěrů pojištěných se státní podporou); objemově největší smlouva představovala pouhých 200 mil. Kč. Ani ve 2. pololetí se nepředpokládá úspěšné ukončení jednání o rozsáhlých zakázkách, které by byly financovány odběratelskými úvěry.

Výše uvedené změny v zájmu o pojištění odběratelských úvěrů se pak návazně projevují i na rozsahu pojištění úvěrů na předexportní financování (typ F), které mají přímou návaznost především právě na tento druh pojištění. Skutečnost, že se tento typ pojištění v 1. pololetí 2003 podílel cca 24,5 % na celkovém objemu nově uzavřených pojistných smluv, je dána i tím, že jeho plnou třetinu tvořilo pojištění předexportního úvěru na dodávky určené pro čínskou elektrárnu Shen Tou.

Nejvýznamnější podíl na celkovém objemu (cca 42 %) za 1. pololetí 2003 představovalo pojištění krátkodobých dodavatelských úvěrů (typ B), kde bylo velkého objemu dosaženo především v důsledku pojištění krátkodobých úvěrů spojených s vývozem černého uhlí.

Za účelem zvýšení zájmu o pojištění vývozu pracovníci EGAP trvale věnují péči přímému oslovení exportérů a bank, zvažují se možnosti externí spolupráce s brokery na českém trhu, osvětová činnost ve spolupráci s Exportním Klubem, spolupráce s ČEB, s CzechTrade, s Komorou SNS, kde byla dána konkrétní nabídka všem členům, aktivní využití produktu Pojištění prospekce trhu a další.

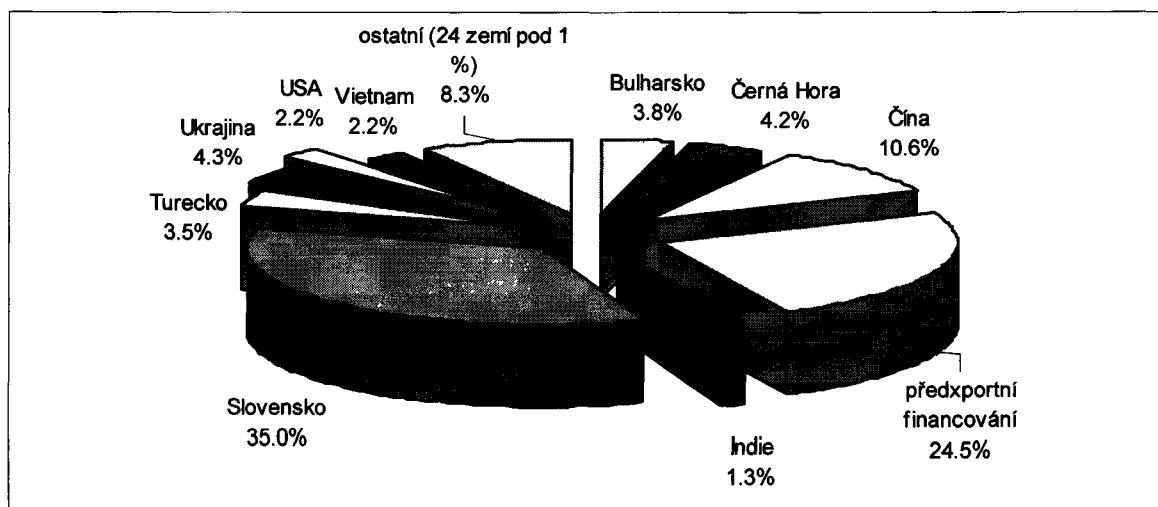
V roce 2003 pokračoval i obchodní případ elektrárna Shen Tou v Číně. V průběhu 1. pololetí byl přijat k pojištění předexportní úvěr v hodnotě 831 mil. Kč a došlo i k pojištění výrobního rizika v hodnotě 817 mil. Kč. V současnosti se původní hodnota záruk, které EGAP v rámci tohoto případu pojistil, již zredukovala z celkových 1 953 mil. Kč na nyní 1 626 mil. Kč (konkrétně u akontační záruky o 327 mil. Kč). Celková hodnota aktuálního rizika (pojistná angažovanost), krytého k 30. 6. 2003 pojištěním EGAP (včetně hodnoty pasivního zajištění ze strany slovenské Eximbanky), představuje cca 12,5 mld. Kč. Dodávky na tuto investiční akci probíhají dle harmonogramu s výjimkou jediného dodavatele, který je ve skluzu v důsledku neplnění dodávek jeho subdodavatelů.

V průběhu 1. pololetí se zatím nepodařilo obnovit výstavbu plynovodu na Kamčatce. Zástupci EGAP absolvovali řadu jednání s představiteli kamčatského investora i federálních orgánů Ruské federace, avšak přes mnoho příslibů z jejich strany nebyl zatím vytvořen mechanismus, který by přijatelným způsobem zabezpečil splácení poskytnutého úvěru, resp. vytvořil podmínky i pro rozšířené financování celého projektu.

V průběhu 1. pololetí 2003 dominovaly v objemu pojištěných úvěrů vývozy na Slovensko a předexportní financování, které dohromady představovaly téměř dvě třetiny dosaženého objemu pojištění; celkem byly v tomto období pojištěny úvěry do 34 zemí, z toho v případě 24 zemí se jednalo o menší případy s objemem pod 1 % celkového objemu. Za celou dobu činnosti EGAP byly pojištěny vývozy do celkem 83 zemí.

Graf č. 2

Struktura vývozu pojištěného se státní podporou podle jednotlivých zemí za 1. pololetí 2003:

Příčiny nižšího zájmu exportérů o pojištění byly podrobně analyzovány již v předchozích Informacích. Jde zejména o:

- důsledky restrukturalizace českých podniků a z nich vyplývajících změn ve zbožové náplni českého vývozu (především pokles podílu vývozu velkých investičních celků na celkovém vývozu),
- omezování jejich výrobních kapacit v zájmu snížení režijních výdajů,
- negativní vliv kurzu české koruny na ziskovost vývozu,
- změny podmínek financování rozsáhlých projektů na některých zahraničních trzích.

Přes tyto negativní faktory se předpokládá, že za celý rok 2003 dojde k nárůstu objemu pojištění ve srovnání s rokem 2002 o cca 13 %, což představuje navýšení proti podnikatelskému zámeru. Výraznější růst objemu je podmíněn získáním kontraktů pro Aero Vodochody nebo jiného kontraktu podobného rozsahu.

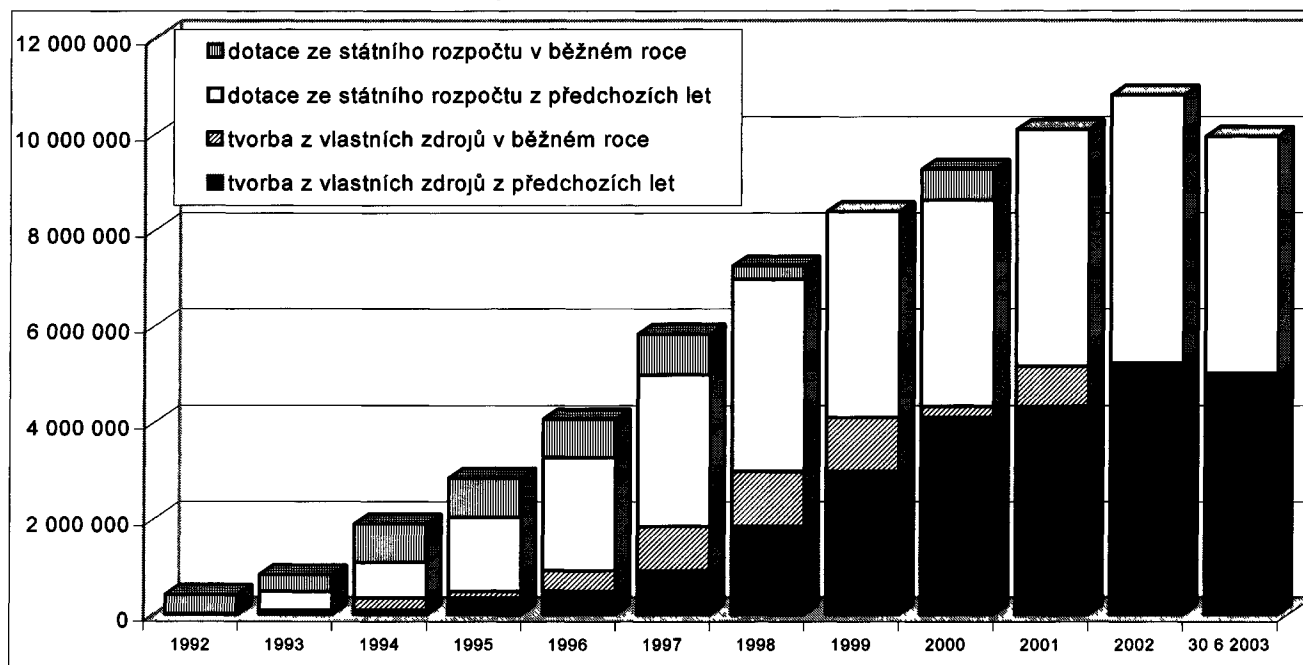
2. Fondy a rezervy na pojišťování se státní podporou

Pro pojištění vývozních úvěrových rizik definovaných zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, v platném znění, byla ve státním rozpočtu na rok 2003 stanovena **pojistná kapacita 120 mld. Kč**. Vzhledem ke skutečnosti, že již na počátku roku předpokládaná výše pojistných fondů a rezerv k 31. 12. 2003 se ukázala jako dostatečná pro krytí pojistné angažovanosti, nebyla ve státním rozpočtu dotace na jejich doplnění v roce 2003 vůbec stanovena.

Celková výše fondů a rezerv dosáhla k 30. 6. 2003 hodnoty 9 944 mil. Kč; tato částka plně kryje dosaženou pojistnou angažovanost včetně výhledu její výše k 31. 12. 2003, takže EGAP ji může ve vyhlášce MF č. 278/1998 Sb. stanoveném poměru minimálně 9,5 % plně pokrýt. Vývoj pojistných fondů a rezerv v uplynulých letech vyjadřují následující tabulky a graf.

Graf č. 3

Vývoj pojistných fondů a rezerv na pojišťování se státní podporou - stavy na konci období (v mil. Kč):

a) Přírůstky zdrojů na krytí pojistné angažovanosti na pojištění se státní podporou v jednotlivých letech:

(v mil. Kč)	Rok 1992-1997	Rok 1998	Rok 1999	Rok 2000	Rok 2001	Rok 2002	Pol. 2003	Kumulovaně k 30.6.2003
Zdroje na krytí pojistné angažovanosti pojištění se státní podporou	5 838	1 420	1 123	638	1 071	69	-215	9 944
z toho: roční vklad ze st. rozpočtu	3 995	281	0	647	0	0	0	4 923
tvorba z vlastních zdrojů	1 843	1 139	1 123	-9	1 071	69	-215	5 021

b) Stavy zdrojů na krytí pojistné angažovanosti na pojištění se státní podporou (kumulativně):

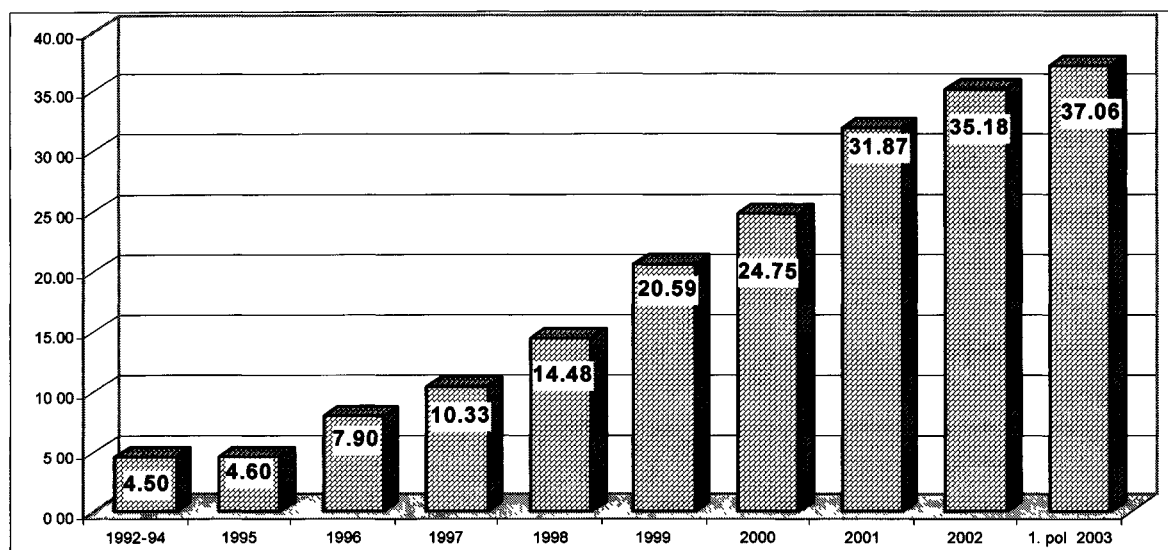
(v mil. Kč)	k 31. 12. 1997	k 31. 12. 1998	k 31. 12. 1999	k 31. 12. 2000	k 31. 12. 2001	k 31. 12. 2002 ^{*)}	k 30. 6. 2003
Celkový stav zdrojů na krytí pojistné angažovanosti	5 838	7 257	8 380	9 018	10 089	10 158	9 944
Stav fondů na krytí pojištění se státní podporou celkem	3 678	5 213	5 297	5 430	5 672	5 148	5 151
z toho:							
- vklady ze státního rozpočtu	3 244	4 276	4 276	4 923	4 923	4 923	4 923
- tvorba z vlastních zdrojů	434	938	1 021	507	749	225	228
Stav technických rezerv na krytí pojištění se státní podporou celkem	2 160	2 044	3 083	3 588	4 417	5 010	4 793
z toho:							
- rezerva na pojistná plnění	311	857	1 486	1 444	1 577	2 404	2 339
- rezerva na nezasloužené pojistné	1 841	1 172	1 584	2 117	2 778	2 540	2 359
- rezerva na pojistné slevy	8	15	13	27	62	66	95
- vyrovnávací rezerva	0	0	0	0	0	0	0

^{*)} po odečtení ztráty za rok 2002

Za uplynulých 11 let své činnosti získal EGAP formou vkladů ze státního rozpočtu do svých pojistných fondů na krytí pojištění se státní podporou celkem 4 923 mil. Kč, což znamená, že **každá koruna rozpočtových vkladů již umožnila pojistit 37,06 Kč vývozního úvěru**. Vývoj uvedeného poměru ilustruje graf č. 4. S ohledem na skutečnost, že celková hodnota pojištěním podpořených vývozních kontraktů je vždy vyšší než vlastní pojištěná hodnota (u dlouhodobých úvěrů kryje EGAP maximálně 85 % hodnoty kontraktu, pojištěné záruky představují pouze 5 až 10 % hodnoty kontraktu), se multiplikační efekt využití rozpočtových zdrojů na podporu exportu prostřednictvím EGAP ještě dále zvyšuje.

Graf č. 4

Hodnota pojištěných vývozních úvěrů se státní podporou na 1 Kč vkladů ze státního rozpočtu (v Kč):

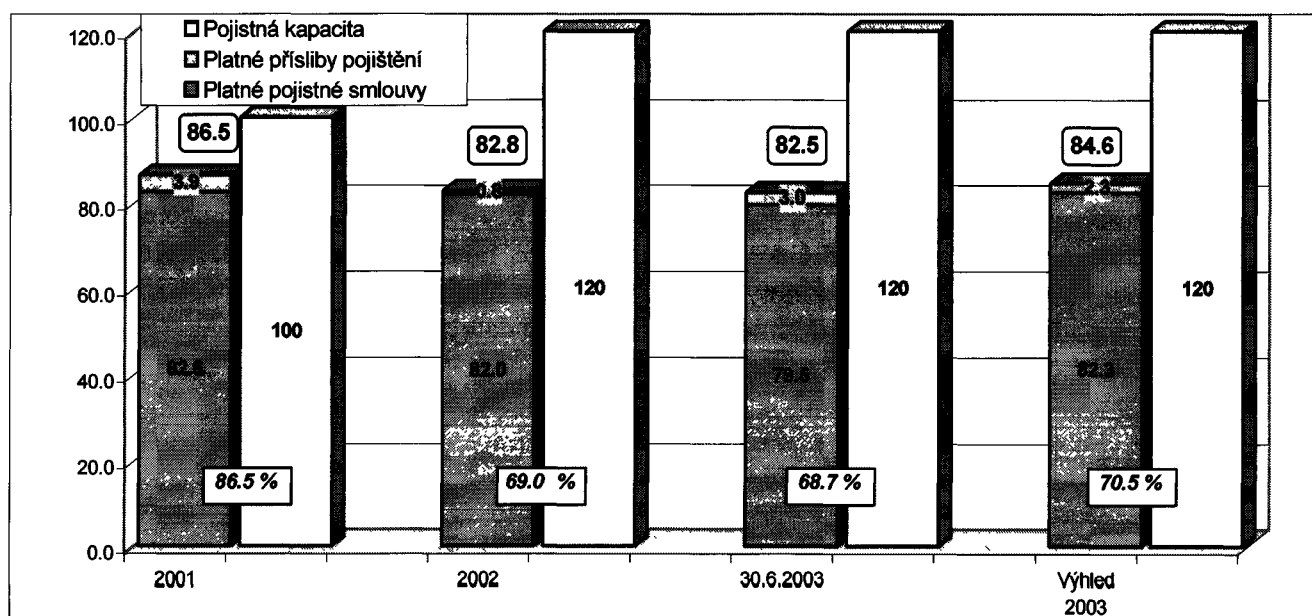
3. Pojistná angažovanost a využití pojistné kapacity za 1. pololetí 2003

Pojistná angažovanost k 30. 6. 2003 činila 82,5 mld. Kč, z toho 79,5 mld. Kč představovaly pojistné smlouvy a 3 mld. Kč přísliby pojištění. Pojistná kapacita tak byla využita na cca 68,7 %

Ukazatel pojistná angažovanost je definován v souladu s § 2 písm. s) zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, v platném znění. Pojistná angažovanost představuje „souhrn hodnot pojištěných vývozních úvěrových rizik z uzavřených pojistných smluv (v nominální výši včetně úroků a smluvních poplatků) a ze zajišťovací činnosti, snížený o hodnotu rizik, která již zanikla, a hodnot smluv o příslibu pojištění ve výši 50 % jejich nominální hodnoty“.

Graf č. 5

Srovnání pojistné angažovanosti (určené pro výpočet pojistné kapacity) a stavu pojistné kapacity k 31. 12. běžného roku (v mld. Kč):

Poznámka: hodnoty uvedené v zaoblených rámečcích nad levým sloupcem představují celkovou pojistnou angažovanost, v rámečcích dole je uvedeno procento využití pojistné kapacity.

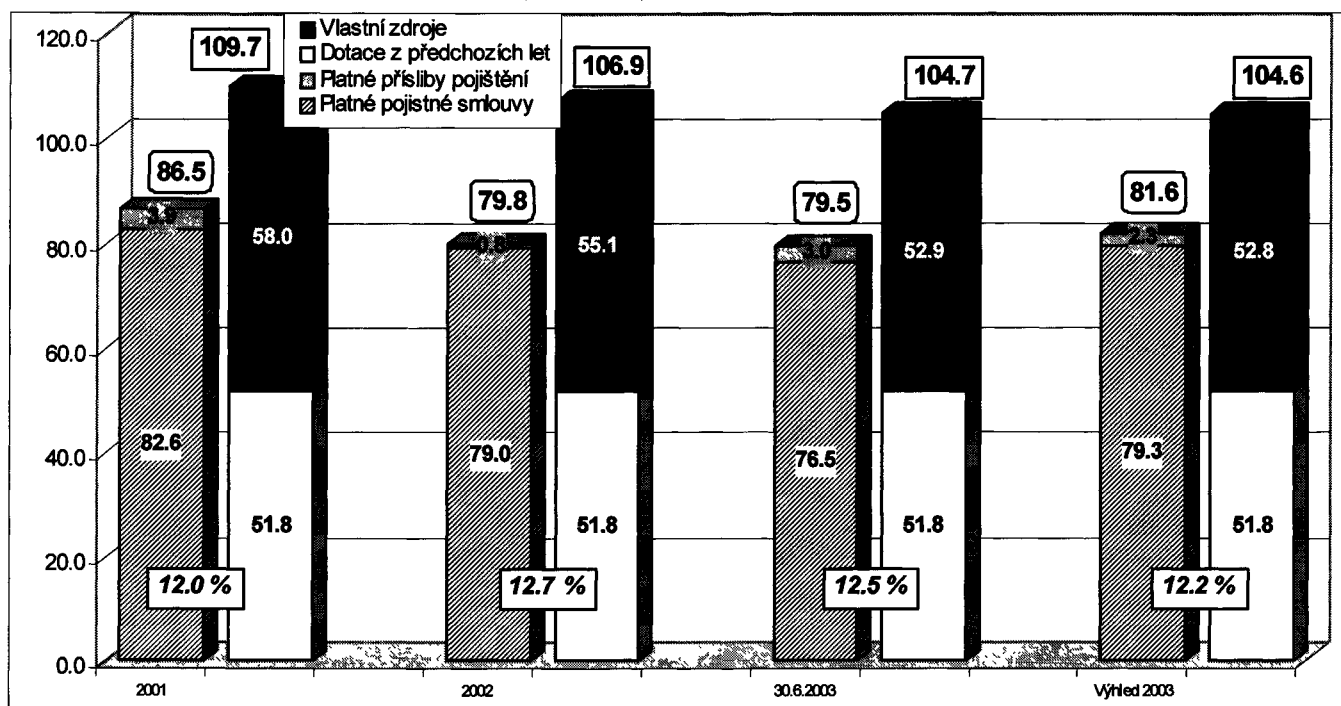
V souladu s ustanovením § 4 vyhlášky MF č. 278/1998 Sb., v platném znění, musí EGAP udržovat pojistné fondy a rezervy v minimálně 9,5% výši pojistné angažovanosti snížené o pojistnou angažovanost krytou pasivním zajištěním, tj. o hodnotu krytou smlouvami o zajištění uzavřenými se zahraničními státními úvěrovými pojišťovnami.

Pojistná angažovanost, kterou je EGAP povinen kryt svými pojistnými fondy a rezervami, dosáhla k 30. 6. 2003 souhrnné výše 79,5 mld. Kč. **Pojistné fondy a rezervy** dosáhly k 30. 6. 2003 výše 9 944 mil. Kč, takže pojistná angažovanost byla k tomuto datu kryta do výše 12,5 %, což znamená, že dosažená pojistná angažovanost byla plně kryta vlastními zdroji EGAP. **EGAP proto v tomto období skutečně nepotřeboval dotaci ze státního rozpočtu**, což avizoval ve své žádosti MF již v roce 2002 (viz část 2. této Informace).

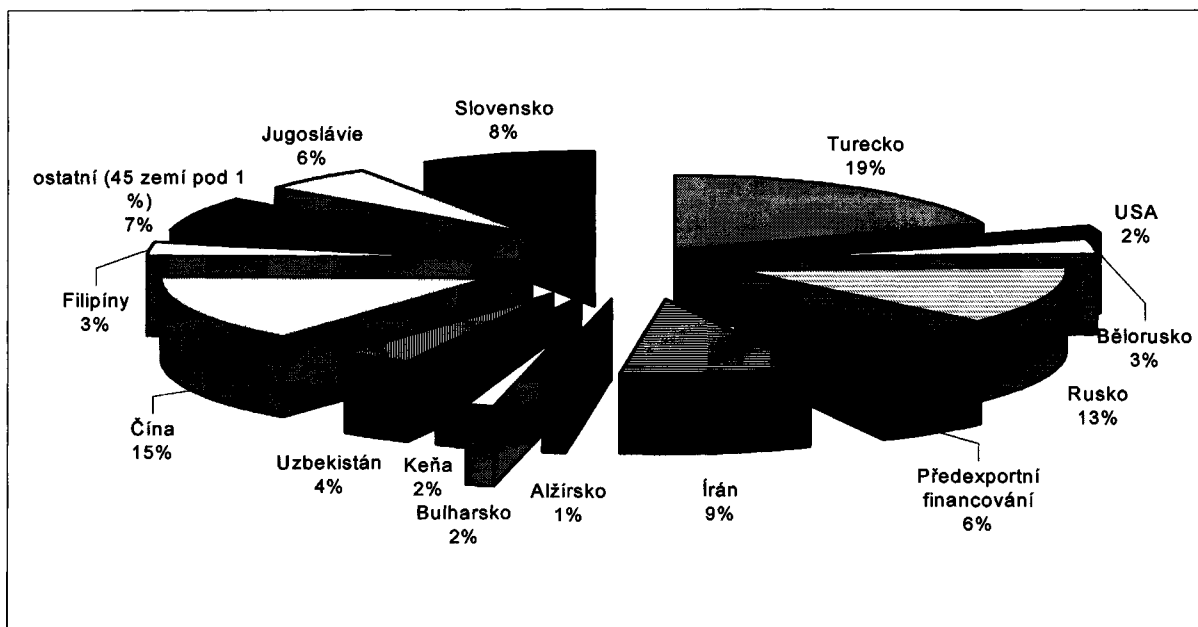
Pojistná angažovanost pro účely krytí pojistnými fondy a rezervami společnosti se k 31. 12. 2003, vzhledem k odhadu vývoje do konce roku – blíže část 1. této Informace, předpokládá ve výši 81,6 mld. Kč (z toho 79,3 mld. Kč platné pojistné smlouvy). Předpokládaná výše pojistných fondů a rezerv bude k 31. 12. 2003 činit 9 941 mil. Kč, což znamená, že pojistná angažovanost bude k tomuto datu kryta do výše 12,2 %.

Graf č. 6

Vývoj pojistné angažovanosti (snížené o pasivní zajištění) a její krytí pojistnými fondy a rezervami k 31. 12. běžného roku (v mld. Kč):

Poznámka: hodnoty uvedené v zaoblených rámečcích nad levým sloupcem představují celkovou pojistnou angažovanost (počínaje rokem 2001 sníženou o pasivní zajištění), hodnoty v hranatých rámečcích nad pravým sloupcem pak celkovou výši krytí pojistné angažovanosti pojistnými fondy a rezervami, členěnými na část krytou pojistnými fondy a rezervami tvořenými z vlastních zdrojů (tj. z přijatého pojistného a z rozdělení zisku) a na část krytou zdroji ze státního rozpočtu. V rámečcích dole je uvedeno procento krytí dosažené pojistné angažovanosti pojistnými fondy a rezervami společnosti.

Struktura pojistné angažovanosti podle jednotlivých zemí k 30. 6. 2003:**C. Komerční pojištění**

Významnou složkou činnosti EGAP je i komerční pojištění, sloužící vývozcům vyvážejícím na úvěr kratší než jeden rok do zemí s odpovídajícím zákonodárstvím, umožňujícím účinné vymáhání pohledávek na základě fungujících zákonů o konkursu a vyrovnání. Tento typ pojištění je podporován zajistnými smlouvami s předními západoevropskými zajišťovateli a EGAP jej provozuje bez jakékoli angažovanosti státního rozpočtu České republiky.

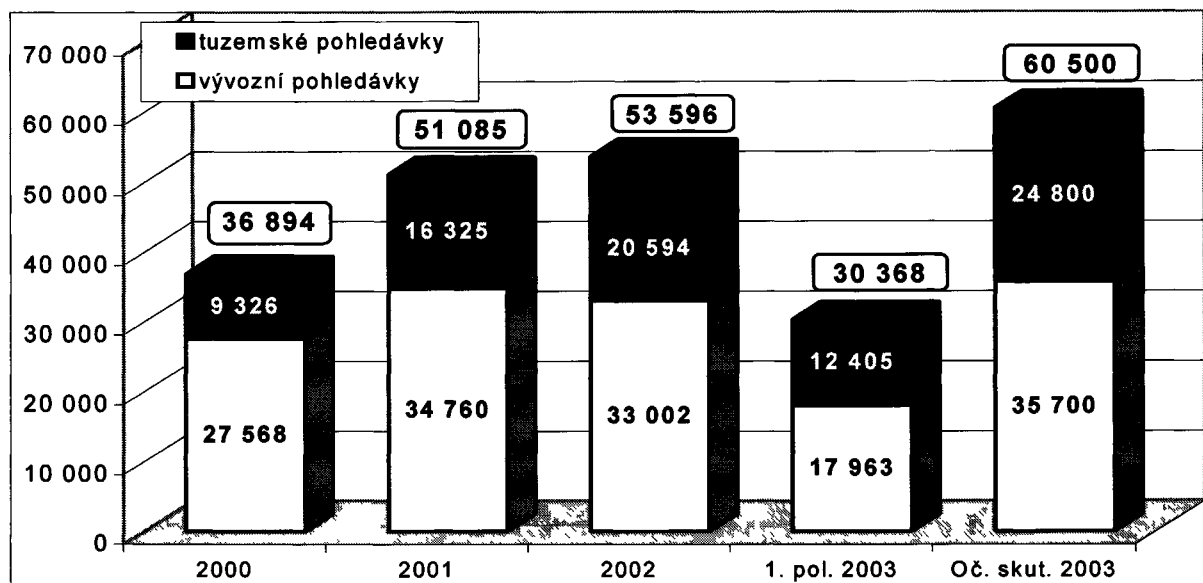
V komerčním pojištění byly v 1. pololetí 2003 pojištěny pohledávky v celkové hodnotě **30,4 mld. Kč**, což je nárůst o 16,8 % oproti 1. pololetí 2002. Předepsané pojistné za 1. pololetí 2003 dosáhlo hodnoty 100 mil. Kč.

V pojištění **v ý v o z n í c h p o h l e d á v e k** dosáhl pojištěný objem za prvních šest měsíců roku 2003 hodnoty **18 mld. Kč**. V pojištění **k r á t k o d o b ý c h t u z e m s k ý c h p o h l e d á v e k** byly pojištěny pohledávky ve výši **12,4 mld. Kč**; tento typ pojištění má trvale rostoucí charakter (nárůst o zhruba jednu třetinu oproti 1. pololetí 2002).

Za 1. pololetí 2003 bylo uzavřeno 89 nových rámcových pojistných smluv, celkový počet platných pojistných smluv (kmen) za vývozní i tuzemské pojištění činil 790 smluv. Za celý rok 2003 se předběžně předpokládá pojištění více než 60 mld. Kč pohledávek, což představuje navýšení oproti roku 2002 o cca 13%.

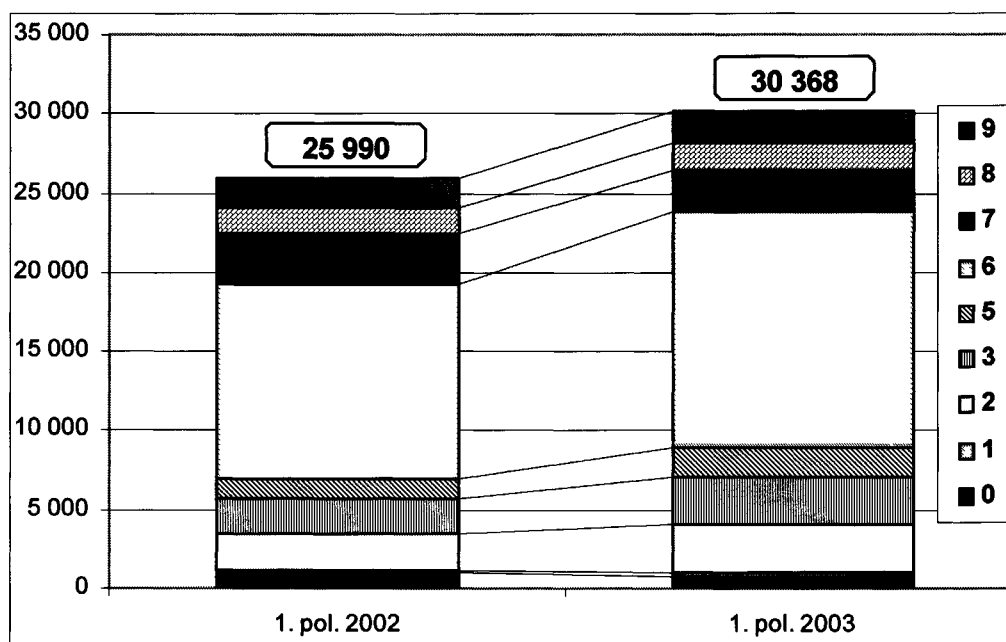
Vývoj komerčního pojištění v průběhu 1. pololetí roku 2003 ilustrují následující grafy:

Objem komerčního pojištění (v mil. Kč) :

Graf č. 9

Objem komerčního pojištění členěný podle komoditních tříd SITC za 1. pololetí 2002 a 2003 (v mil. Kč):

0 Potraviny a živá zvířata	6 Tržní výrobky tříděné podle druhu materiálu
1 Nápoje a tabák	7 Stroje a přepravní zařízení
2 Suroviny s výjimkou paliv	8 Různé průmyslové výrobky
3 Nerostná paliva, maziva a příbuzné materiály	9 Komodity a předměty obchodu jinde nezatříděné
5 Chemikálie a příbuzné výrobky	

D. Pojišťování malých a středních podniků

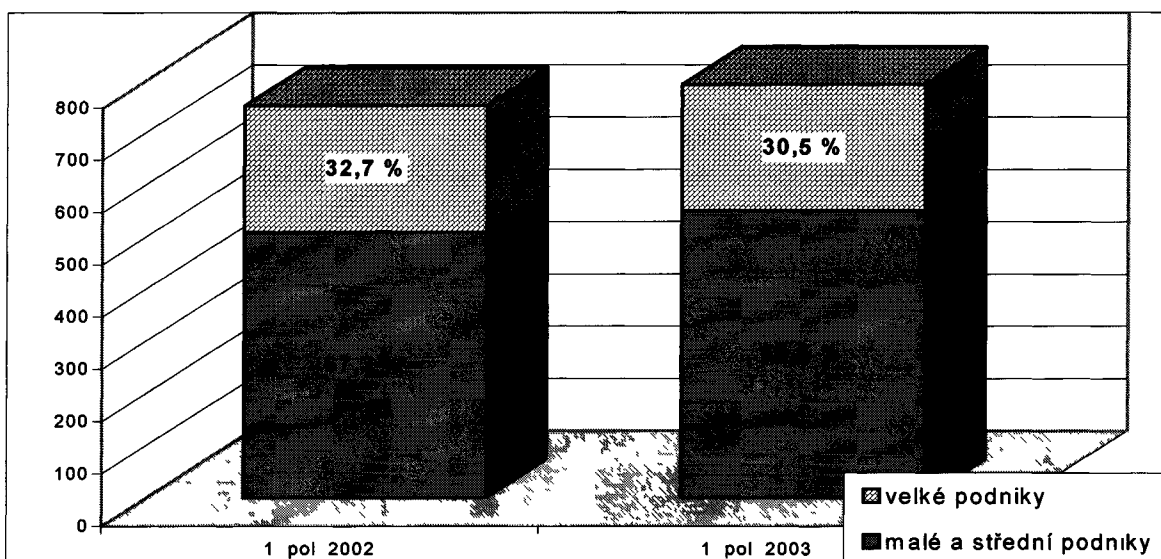
Podpora vývozu malých a středních podniků se v rámci působnosti EGAP soustřeďuje především do oblasti komerčního pojištění. Důvodem je struktura výroby těchto podniků, kde převažuje spotřební zboží, materiály, polotovary a součástky, pro které je charakteristické využívání krátkodobých úvěrů.

Spolupráci EGAP s malými a středními vývozci již nyní posiluje pružný systém pojistných produktů „GA“ umožňující krýt krátkodobá rizika tuzemských a vývozních pohledávek proti komerčním a teritoriálním rizikům, a to při zjednodušené proceduře schvalování tohoto pojištění. Od 1. 1. 2003 EGAP zavedl pro malé podniky (s obratem do 250 mil. Kč) zjednodušený modul pojištění, kdy pojištěný nehlásí dodávky, ale platí čtvrtletně z výše platných úvěrových limitů. To dále výrazně zjednodušuje administrativu spojenou s pojištěním jak pro klienty, tak i pro EGAP.

Graf č. 10

Struktura komerčně pojištěných podniků podle jejich velikosti v 1. pololetí 2002 a 2003:

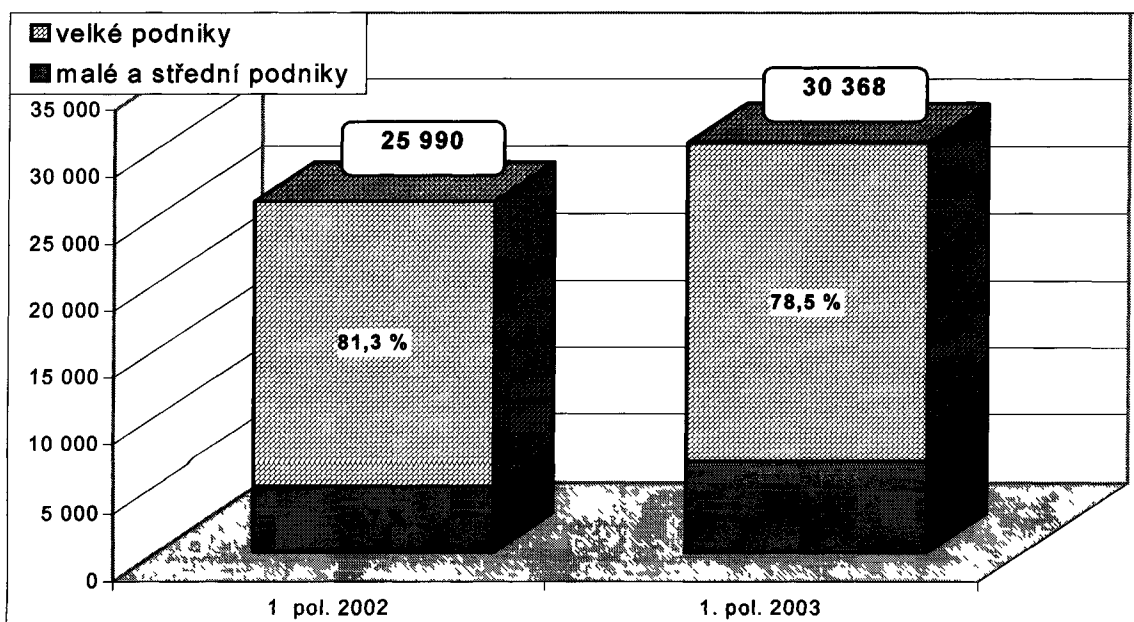
*(podle metodiky EU)
(počet podniků; váha v %):*

Graf č. 11

Struktura komerčního pojištění podle objemu pojištění v 1. pololetí 2002 a 2003:

(podle metodiky EU; (v mil. Kč; váha v %):

Z celkového počtu společností, pojištěných na komerční bázi, tvořily v 1. pololetí 2003 malé a střední podniky celkem 69,5 %. **Na celkovém objemu pojištěných pohledávek dosáhl jejich podíl cca 21,5 %.**

Pro uvedené rozlišení bylo použito kritérium používané v ČR od 1. 1. 2000 a odpovídá metodice EU.

Prospekce trhu - nový produkt v oblasti pojištění se státní podporou určený pro malé a střední podniky

V současné době EGAP připravuje uvedení na trh nového produktu, kterým je **pojištění proti riziku ztráty při neúspěšném pronikání českých firem na nové zahraniční trhy (prospekce trhu)**. Smyslem produktu je poskytnout malým a středním vývozcům dodatečné úvěrové prostředky na získávání nových trhů, přičemž EGAP prostřednictvím pojištění ponechá riziko, že vývozce se na konkrétním trhu neuplatní a nevytvoří si dodatečné inkaso ke splacení úvěru, který na tento účel získal. Pojištění těchto rizik je definováno v zákoně č. 58/1995 Sb. jako jedna z forem státní podpory. Úvěry těmto vývozcům bude poskytovat banka na základě předchozího posouzení prospekčního záměru agenturou CzechTrade. Toto schéma je vyvíjeno ve spolupráci s ČEB. Produkt vyžaduje od banky monitoring velkého počtu malých klientů, proto způsob financování bude vyžadovat specifický přístup. Alternativně se ověřuje možnost zapojení České spořitelny, již tento produkt zapadá do řady produktů „Top export“ určené pro malé a střední podniky. Následně se předpokládá přistoupení dalších bank.

S ohledem na skutečnost, že produkt „Pojištění prospekce zahraničních trhů“ je určený pro MSP, a u těchto úvěrů se očekává pouze částečná návratnost, bude v rámci disponibilních fondů a rezerv EGAP každoročně stanoven samostatný nepřekročitelný limit pro tento pojistný produkt v rozsahu 50 – 100 mil. Kč. **Tento nový produkt by měl být zaveden do užívání ještě do konce roku 2003.**

E. Likvidace pojistných událostí a vymáhání pohledávek

V průběhu 1. pololetí 2003 EGAP vyplatil celkem 201 mil. Kč. Za stejné období se EGAP podařilo vymoci pohledávky v souhrnné výši 15,8 mil. Kč a dále zabránit škodám ve výši cca 100 mil. Kč.

V pojišťování se státní podporou bylo za 1. pololetí roku 2002 vyplaceno celkem 142 mil. Kč (zhruba třetina oproti 1. pololetí 2002), přičemž nejvyšší objem pojistných plnění připadl na pojistnou událost elektrárna Kolubara (Jugoslávie).

Ve 2. pololetí roku 2003 EGAP počítá s dalšími výplatami pojistných plnění, přičemž jejich celkový objem za rok 2003 v pojištění se státní podporou nepřesáhne 800 mil. Kč.

Za prvních šest měsíců roku 2003 vymohl EGAP v pojištění se státní podporou cca 4,5 mil. Kč pohledávek, za které dříve poskytl pojistné plnění, a zabránil škodám ve výši 27 mil. Kč.

F. Výsledky hospodaření společnosti za 1. pololetí 2003

Hospodaření EGAP se řídí obecně platnými pravidly pro pojišťovny ve smyslu zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, a navazujících předpisů, týkajících se tvorby a používání rezerv v pojišťovnách.

Všechny finanční zdroje společnosti (základní kapitál, povinný zákonný rezervní fond, rezervy a fondy pro pojištění komerčních i vývozních úvěrových rizik) jsou součástí vlastního kapitálu EGAP a výnosy z nich jsou součástí hospodářského výsledku společnosti.

Samostatný režim má hospodaření s rezervami a fondy pro pojištění vývozních úvěrových rizik definovaných zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, v platném znění, (tj. teritoriálních rizik a tržně nezajistitelných komerčních rizik), jejichž tvorba a použití se řídí samostatnou vyhláškou ministerstva financí č. 278/1998 Sb. Uvedené rezervy a fondy jsou dle těchto předpisů tvořeny:

- příjmy z pojistného,
- příděly z rozdělení hospodářského výsledku (zisku) společnosti,
- dotacemi ze státního rozpočtu.

Rezervy a fondy pro pojištění vývozních úvěrových rizik mají v hospodaření společnosti zvláštní postavení, neboť kromě zabezpečení finanční soběstačnosti společnosti slouží zároveň jako nárazníková rezerva pro státní rozpočet, který ve smyslu § 8, odst. 1 uvedeného zákona ručí za závazky EGAP z titulu pojištění vývozních úvěrových rizik.

Výše uvedený systém hospodaření EGAP umožňuje jednoznačně sledovat jednak rozsah zdrojů poskytovaných společnosti ze státního rozpočtu, jednak míru jejich využívání pro podporu exportu a v neposlední řadě též efektivitu vlastního hospodaření pojišťovací společnosti.

Hospodářský výsledek společnosti za 1. pololetí roku 2003

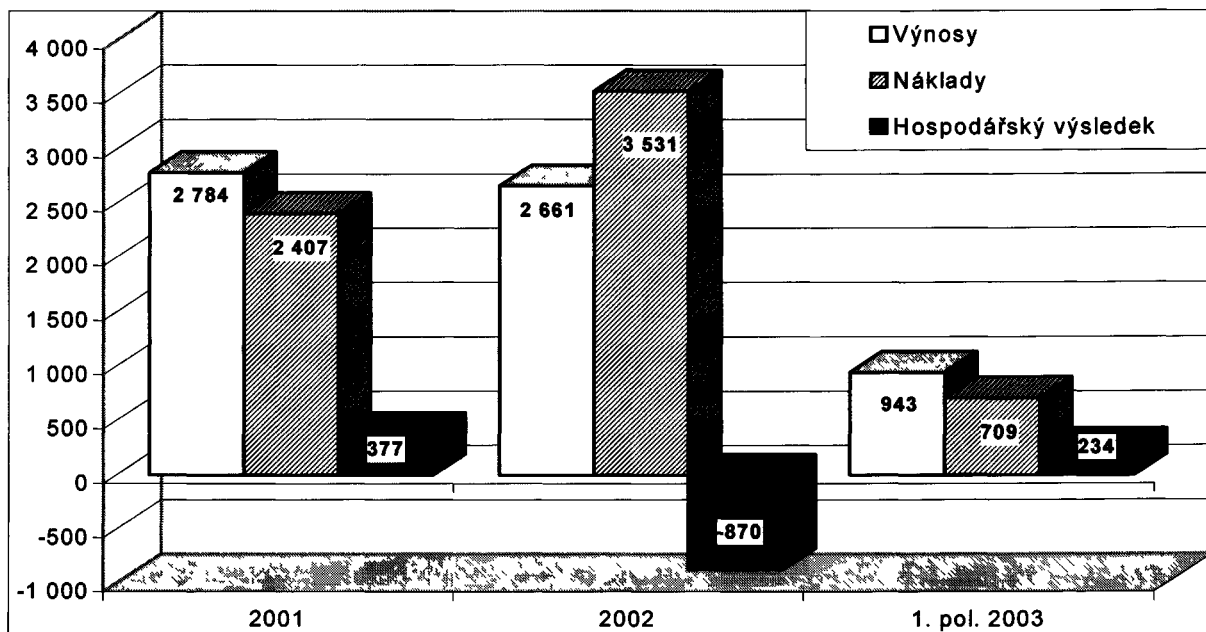
Za 1. pololetí roku 2003 společnost zaznamenala účetní hospodářský výsledek ve výši 234 mil. Kč; jeho struktura je uvedena v následující tabulce.

Tabulka č. 2

Vývoj nákladů a výnosů očištěných o účetní náklady a výnosy z termínovaných obchodů s cennými papíry (v mil. Kč):

	Rok 2001	Rok 2002	1. pol. 2003
Výnosy	2 784	2 661	943
Náklady	2 407	3 531	709
Hospodářský výsledek	+ 377	-870	234

Vývoj nákladů a výnosů očištěných o účetní náklady a výnosy z termínovaných obchodů s cennými papíry (v mil. Kč):

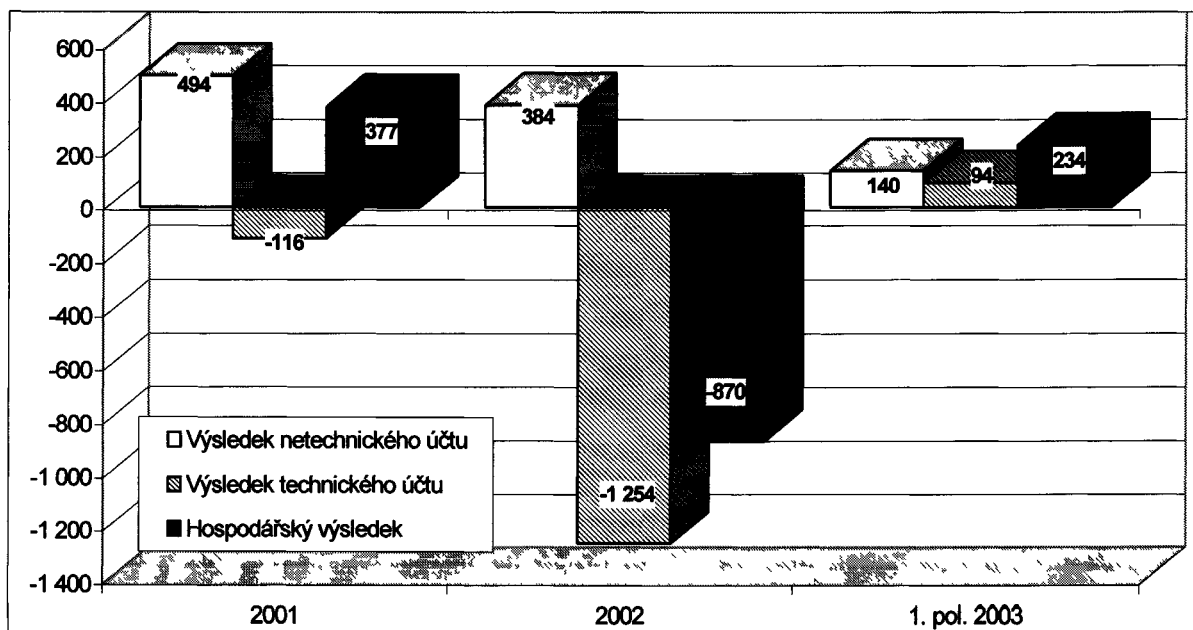

V souladu se směrnicí Rady ES č. 91/674/EHS ze dne 19.12.1991, k ročním účtům a konsolidovaným účtům pojišťovacích podniků, jsou nákladové a výnosové položky uspořádány do dvou hlavních skupin:

- tzv. technický účet
- tzv. netechnický účet

Obsahem **technického účtu** jsou veškeré náklady a výnosy související s pojišťovací a zajišťovací činností. Na **netechnický účet** se účtují ty náklady a výnosy, které souvisí s fungováním pojišťovny jako ekonomického subjektu.

Vývoj hospodářského výsledku v členění na technický a netechnický účet (v mil. Kč):

Na **technickém účtu**, jehož obsahem jsou veškeré náklady a výnosy související s pojišťovací a zajišťovací činností, vykázala společnost za období 1. pololetí 2003 zisk ve výši 94 mil. Kč.

Výnosy technického účtu tvořilo předepsané hrubé pojistné v hodnotě 149,6 mil. Kč, snížené o pojistné postoupené zajišťovatelům v oblasti krátkodobého komerčního pojištění ve výši 53,3 mil. Kč, a dále změna stavu rezervy na pojistné jiných období, která představovala výnos 190,9 mil. Kč. Zasloužené pojistné očištěné tak dosáhlo hodnoty 287,2 mil. Kč. Další položkou výnosů technického účtu jsou ostatní technické výnosy ve výši 13,5 mil. Kč (přijaté poplatky za zhotovení pojistných smluv, analýzy rizika pojištění, přísliby pojištění a čerpání opravných položek k pohledávkám).

Celkové výnosy na technického účtu k 30. 6. 2003 představovaly **300,6 mil. Kč**.

Základní položkou nákladů technického účtu jsou náklady na pojistná plnění očištěné ve výsledné hodnotě **102,6 mil. Kč**. Tato položka se skládá z nákladů na pojistná plnění (201 mil. Kč), snížených o pojistná plnění zajišťovatelů u krátkodobých komerčních rizik (32,8 mil. Kč) a změny stavu rezervy na pojistná plnění, která činí 65,6 mil. Kč. Čistá výše provozních nákladů dosáhla **70,6 mil. Kč**. Z toho pořizovací náklady na pojistné smlouvy činí 10,7 mil. Kč a náklady správní režie 78,3 tis. Kč. Tyto tzv. hrubé provozní náklady snižuje provize ze zajištění ve výši 18,4 mil. Kč. Ostatní technické náklady zatížily technický účet ve výši **1,3 mil. Kč** (jedná se o členské příspěvky Bernské unii a dalším organizacím). Změna stavu rezervy na pojistné slevy se na nákladech podílela částkou **28 mil. Kč**. Na pojistných slevách bylo v prvním pololetí vyplaceno **4,1 mil. Kč**.

Celkové technické náklady k 30. 6. 2003 činily **206,7 mil. Kč**.

V rámci **netechnického účtu**, na němž se účtují všechny náklady a výnosy, které souvisí s fungováním pojišťovny jako ekonomického subjektu a nemají přímý vztah k pojišťovací činnosti, bylo dosaženo zisku + **140,1 mil. Kč**. Z toho celkové výnosy z finančního umístění představovaly 13 925,9 mil. Kč a 31,6 mil. Kč připadalo na ostatní výnosy (kursové zisky, nájemné za nebytové prostory). Netechnické náklady tvořily náklady na finanční umístění v objemu 13 791,6 mil. Kč a ostatní náklady ve výši 23,7 mil. Kč.

Celkově tak společnost zaznamenala za 1. pololetí 2003 kladný hospodářský výsledek (zisk) ve výši +234 mil. Kč.

G. Využívání členství v mezinárodních organizacích

V průběhu 1. pololetí 2003 EGAP spolu s ČEB nadále pokračovaly v činnosti Pracovní skupiny obchodního direktorátu OECD pro exportní úvěry a ve skupině účastníků Ujednání o pravidlech pro oficiálně podporované vývozní úvěry (Konsensus OECD). Společnost se aktivně podílela na pracích na zdokonalení textu Konsensu OECD tak, aby se text stal srozumitelnější a jednoznačnější, a aby se odstranily námítky nečlenských zemí Konsensu, uplatňované v rámci WTO. Od června 2003 se EGAP zúčastňuje pravidelných koordinačních porad členských zemí EU v Bruselu, které jsou přípravou především na následná jednání v OECD, jsou tam však řešeny i otázky podpory exportu týkající se režimu uvnitř Evropské Unie.

V 1. pololetí 2003 byla s italskou úvěrovou pojišťovnou SACE podepsána rámcová zajišťovací smlouva o vzájemném zajišťování při pojištění vývozu se státní podporou; parafována byla rovněž zajišťovací smlouva i se švýcarskou ERG.

U pojištění komerčních rizik se i v 1. pololetí 2003 zachoval význam spolupráce EGAP s CreditAlliance, která umožňuje přístup k údajům o desítkách milionů dlužníků v celém světě. Vzhledem k nárůstu škodovosti v komerčním pojištění a nutnosti zpřísnit dále kritéria při vydávání úvěrových limitů, nabyla tato spolupráce ještě většího významu. Pro 2. pololetí se připravuje zavedení možnosti pro klienty EGAP přímo vstupovat do databáze COFACE s tím, že čeští vývozci si budou moci potvrzovat malé úvěrové limity samoobslužným způsobem.

H. Koncepce dalšího rozvoje úvěrového pojištění na období 2003 - 2006

S cílem rozpracovat Koncepci proexportní politiky na období 2003 – 2006, schválenou vládou v únoru 2003, na podmínky úvěrového pojištění a podpořeného financování, zpracovaly EGAP a ČEB svoji Koncepci dalšího rozvoje. Základním směrem dalšího rozvoje úvěrového pojištění je zvýšení míry využití pojistné kapacity společnosti a rozšíření působnosti úvěrového pojištění se státní podporou o další produkty a rozšíření využívání stávajících produktů na další segmenty trhu. Koncepce obsahuje jednak společná opatření a programy připravované v součinnosti EGAP a ČEB, jednak rozšíření některých produktů EGAP a systémové opatření nezbytné k posílení postavení EGAP na trhu komerčního úvěrového pojištění. V obou oblastech činnosti bude nezbytné výrazně posílit marketing a public relations.

V rámci pojištění se státní podporou půjde především o tyto nové a rozšířené činnosti:

- využívání možnosti mezinárodní spolupráce formou soupojištění a zajištění,
- zvláštní režimy podpory prioritních teritorií vývozu, vč. případných zahraničních zastoupení,
- dopracování režimu soft loans podle mezinárodních pravidel, které by měly navazovat na rozvojovou pomoc a měly být poskytovány v kombinaci s komerčně návratnými úvěry, včetně režimu tzv. vnitřních soft loans,
- pojištění vývozů financovaných formou projektového financování,
- podpora komplexního finančního zabezpečení projektů – vývoz bankovních služeb i bez přímé vazby na český vývoz,
- rozšířené pojištění akreditivů,
- pojištění prospekce trhů,
- pojištění konsignačních skladů,
- zesílení podpory malých a středních podniků jednak samostatnými produkty, jednak modifikacemi stávajících produktů, včetně hledání legislativních možností zahrnutí pojištění malých a středních podniků do režimu státní podpory,
- rozšíření podpory investic o pojištění některých komerčních rizik,
- rozšíření pojištění předexportních úvěrů o investice do výroby,
- rozšíření nabídky vymáhání pohledávek.

V komerčním pojištění půjde o vypracování strategie dalšího rozvoje, kde je nutno vyřešit řadu systémových a organizačních otázek souvisejících s formou oddělení komerčního pojištění od pojištění se státní podporou a přijmout opatření k zabezpečení trvalé rentability tohoto pojištění. To bude znamenat především:

- segmentaci komerčního pojištění na rozdílné podprodukty pro různé skupiny vývozců,
- zvláštní režim pro malé a střední podniky s jejich odděleným sledováním,
- rozšířenou nabídku pojištění pohledávek pro velké vývozce,
- spolupráci s Czechinvestem při nabídce pojištění zahraničním investorům,
- zvláštní produkt pro pojištění factoringu,
- využití možnosti nabízení služeb EGAP v zahraničí po vstupu do EU,
- zdokonalení bezdokladové elektronické komunikace s klienty formou on-line přístupu do databáze EGAP i do databáze COFACE s možností samoobslužného potvrzování úvěrových limitů,
- využívání ratifikačních modelů pro zabezpečení konkurenční úrovně pojistných sazeb.

Dosažení stanovených úkolů si vyžádá přijetí řady organizačních opatření vedoucích ke sjednocení řízení komerčního pojištění, snížení administrativní náročnosti, zjednodušení pracovních postupů a úspor provozních nákladů.

Statutární orgány společnosti:

Představenstvo a dozorčí rada společnosti pracovaly k 30. 6. 2003 v tomto složení*):

Představenstvo EGAP:

předseda: Ing. Ladislav Zelinka, Ph.D. - MF

1. místopředseda: Ing. Václav Petříček, CSc. - MPO

2. místopředseda: Ing. Pavol Parížek - generální ředitel EGAP

členové:

Ing. Vlastimil Gejdoš, CSc. – MPO

Ing. Tomáš Husák – MZV

Ing. Karel Venera – MZe

Ing. Milena Horčicová, CSc. - MF

Ing. Tomáš Révész - ČEB (do 5. 6. 2003)

Ing. Josef Tauber – generální ředitel ČEB (od 5. 6. 2003)

Ing. Karel Šimsa - náměstek generálního ředitele EGAP

Dozorčí rada EGAP:

předseda: JUDr. Miroslav Somol, CSc.

místopředseda: Ing. Jiří Šiman - MF

členové:

Ing. Helena Knížková – MZV

Ing. František Mach - MZe

Ing. Pavel Klaban - EGAP

Ing. Ladislava Soukupová - EGAP

*) v závorce je pro informaci uveden poslední stav, schválený valnou hromadou EGAP dne 5. června 2003.